

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Αθήνα, 30.6.2020

Αρ. πρωτ.: 1079

ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

**Προκήρυξη και Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων υποψηφίων για το
«ΠΜΣ Ορθόδοξης Θεολογίας» για το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021.**

Το Τμήμα Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών προκηρύσσει εισαγωγικές εξετάσεις στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ορθόδοξης Θεολογίας» με τρεις Ειδিকেύσεις: 1. «Βιβλικών Σπουδών», 2. «Πατερικών και Ιστορικών Σπουδών - Χριστιανικής Αρχαιολογίας», και 3. «Συστηματικής Θεολογίας και Επιστημών της Αγωγής».

Το ΠΜΣ «Ορθόδοξης Θεολογίας» δέχεται σαράντα δύο (42) φοιτητές ανά ακαδημαϊκό έτος, δηλαδή δεκατέσσερις (14) μεταπτυχιακούς φοιτητές ανά ειδίκευση.

Η επανίδρυση και ο κανονισμός του ΠΜΣ «Ορθόδοξης Θεολογίας» έχουν εγκριθεί από τη Σύγκλητο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και έχει δημοσιευθεί σε ΦΕΚ.(4390/2-10-2018).

Στο ΠΜΣ «Ορθόδοξης Θεολογίας» γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του Α΄ κύκλου σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η επιλογή των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με το νόμο 4485/2017 και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Οι αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του ΠΜΣ.

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση Συμμετοχής
- Βιογραφικό σημείωμα
- Επικυρωμένο Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
- Δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, εάν υπάρχουν
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Δύο συστατικές επιστολές
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας ξένης γλώσσας, επιπέδου B2.

Για τους αλλοδαπούς, εκτός από τα προαναφερθέντα δικαιολογητικά κρίνεται

υποχρεωτική: (α) η κατάθεση της ισοτιμίας του βασικού πτυχίου, όπως αυτή πιστοποιείται από τον ΔΟΑΤΑΠ και (β) η Βεβαίωση Ελληνομάθειας, η οποία χορηγείται από το Διδασκαλείο της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Η Βεβαίωση Ελληνομάθειας απαιτείται και για τους υποτρόφους.

Οι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ εκτός τις Θεολογίας γίνονται δεκτοί, εφόσον υποστούν προ της συμμετοχής τους στις εισαγωγικές εξετάσεις του Π.Μ.Σ. επιτυχή δοκιμασία στα κατωτέρω τέσσερα (4) μαθήματα κορμού του Τμήματος Θεολογίας: (α) Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη, (β) Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία, (γ) Δογματική και (δ) Πατρολογία. Η βάση επιτυχίας είναι το πέντε (5) κατά τη βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10) χωρίς την χρήση κλασματικού μέρους στις γραπτές εξετάσεις.

Οι αιτήσεις των υποψηφίων υποβάλλονται από **16 Σεπτεμβρίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2020** στη Γραμματεία του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημιούπολη – Άνω Ιλίσια και δεν επιτρέπεται η υποβολή αίτησης στο ίδιο ακαδημαϊκό έτος για περισσότερες της μιας ειδίκευσης. (Όσοι από τους υποψήφιους έχουν υποβάλει αίτηση δεν χρειάζεται να επανυποβάλουν).

Η επιλογή των εισακτέων προϋποθέτει τα εξής κριτήρια:

- Γενικό βαθμό πτυχίου τουλάχιστον «Λίαν καλώς».
- Μέσο όρο των προπτυχιακών μαθημάτων ανά Ειδίκευση τουλάχιστον «Λίαν καλώς».
- Βάση επιτυχίας πέντε (5) κατά τη βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10) χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους τις γραπτές εξετάσεις (α) της ξένης γλώσσας για τους μη κατέχοντες πιστοποιητικό γλωσσομάθειας, (β) του γνωστικού αντικείμενου τις Ειδίκευσης και (γ) του επιστημονικού πεδίου κατεύθυνσης.
- Βάση επιτυχίας πέντε (5) κατά τη βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10) χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους στην προφορική συνέντευξη του υποψηφίου ενώπιον των μελών ΔΕΠ τις οικείας Ειδίκευσης, όπου συνεκτιμάται και το τυχόν επιστημονικό έργο του.

Η ακριβής ημερομηνία των εξετάσεων θα ανακοινωθεί εν ευθέτω χρόνω. (Το «ΠΜΣ Ορθόδοξης Θεολογίας» δεν προβλέπει δίδακτρα).

ΥΛΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ειδίκευση «Βιβλικών Σπουδών»

Γνωστικό Αντικείμενο τις Ειδίκευσης

Εξεταστέα Ύλη:

Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη, Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη, Ιστορία των Χρόνων τις Καινής Διαθήκης.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

Ιωάννη Καραβιδόπουλου, *Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη*.

Αθανασίου Χαστούπη, *Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη*.

Κωνσταντίνου Ζάρρα, *Ιστορία των Χρόνων τις Καινής Διαθήκης*.

Ειδίκευση «Πατερικών και Ιστορικών Σπουδών – Χριστιανικής Αρχαιολογίας»

Γνωστικό Αντικείμενο τις Ειδίκευσης: «Εκκλησιαστική Ιστορία και Πατρολογία»

Εξεταστέα Ύλη:

1. ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΣΤΟΝ ΡΩΜΑΪΚΟ ΚΟΣΜΟ (Οι Διωγμοί – Μάρτυρες και Πεπτωκότες· η εποχή του Μεγ. Κωνσταντίνου· σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας. 2. Τάσεις νόθευσης τις χριστιανικής πίστης: Αιρέσεις μέχρι τον 4^ο αι.)
2. ΤΡΙΑΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΙ: (πηγές Αρειανισμού, Α΄ Οικουμενική Σύνοδος, φάσεις των *αρειανικών εριδών*· Β΄ Οικουμενική Σύνοδος, το «Σύμβολο Νικαίας –Κωνσταντινουπόλεως»).
3. ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΤΟΥ Δ΄ ΑΙΩΝΑ: 1. Μέγας Αθανάσιος (+373)· 2. Βασίλειος Καισαρείας, ο Μέγας (+378)· 3. Γρηγόριος ο Θεολόγος (+390)· Γρηγόριος Νύσσης, ο θεωρητικός του νηπτικού βίου (+394).
4. Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ (Απολιναρισμός· η Αντιοχειανή θεολογία και ο Νεστοριανισμός· Κύριλλος Αλεξανδρείας και Αλεξανδρινή παράδοση· η Γ΄ Οικουμενική Σύνοδος (431), σύνοδοι Κωνσταντινουπόλεως (448) και Εφέσου (449), Δ΄ Οικουμενική Σύνοδος (451), η Πενταρχία των πατριαρχών).

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Ιωάννης Ε. Αναστασίου, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, τ. 1, Θεσσαλονίκη, 2005.
- Γεράσιμος Ι. Κονιδάρης, *Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία*, Αθήναι, 1957.
- Βασίλειος Διον. Κουκουσάς, *Εγχειρίδιο Εκκλησιαστικής Ιστορίας*, Θεσσαλονίκη, 2014.
- Δημήτριος Μόσχος, *Συνοπτική Ίστορία του Χριστιανισμού*, τ. Α΄ Ή πρώτη χιλιετία, Άθήνα 2014,
- Στυλιανός Παπαδόπουλος, *Πατρολογία*, τ. Β΄ (ο τέταρτος αιώνας), Αθήνα, 1990.
- Βασίλειος Στεφανίδης, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, Αθήνα, 1959.
- Βλάσιος Φειδάς, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, Αθήνα, τ. Α΄, ⁽²⁾2004.

Επιστημονικό Πεδίο Κατεύθυνσης

α) Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία

Εξεταστέα Ύλη:

1. ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΙΔΕΣ ΚΑΤ ΤΟΝ 6^ο ΚΑΙ 7^ο ΑΙ (Αντιααληθονισμός 451-482 – Ακακιανό Σχίσμα 484-519 – Νεοααληθονισμός 519-553, Ε΄ Οικουμενική Σύνοδος 553, Μονοενεργητισμός – Μονοθελητισμός, ΣΤ΄ Οικουμενική Σύνοδος 680-681, Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος 691).
2. Η ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΚΗ ΕΡΙΔΑ (Αίτια- γεγονότα –θεολογικές διαστάσεις)
3. ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΥΣΗΣ: (Αίτια –Τα γεγονότα του επί Φωτίου Σχίσματος Το Μέγα Σχίσμα 1054)
4. Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑ ΣΧΙΣΜΑ ΕΩΣ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ: (διοικητική οργάνωση, Ησυχαστικές Έριδες, σύγκρουση σχολαστικής και ορθοδόξου θεολογίας).
5. Η ΔΥΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΙΣ ΤΟΝ ΑΝΩ ΚΑΙ ΥΣΤΕΡΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ (11^{ος} -15^{ος} ΑΙ.): (ο παπικός θρόνος και η δικαιοδοσία του· ο περί περιβολής αγώνας, η «βαβυλώνια» αιχμαλωσία, οι μεταρρυθμιστικές σύνοδοι· πνευματικός βίος).
6. Η ΣΧΕΣΗ ΤΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΙΣ ΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ: Οι υπόδουλοι Χριστιανοί έως τον 18^ο αι. – Το Οικουμενικό πατριαρχείο και το προνομιακό

καθεστώς·, Η πνευματική κίνηση του Γένους απέναντι στον Διαφωτισμό, Γενικοί Κανονισμοί και προνομιακό ζήτημα (1860-1923), Το νομικό καθεστώς του Οικουμενικού πατριαρχείου και η Συνθήκη τις Λωζάνης (1923).

7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΥΣΕΩΣ Ενωτικές απόπειρες μεταξύ 1054 και 15^{ου} αι. –Η Σύνοδος τις Φερράρας-Φλωρεντίας – Σχέσεις Ορθοδόξων και Προτεσταντών – Ομολογιακός ανταγωνισμός στην Ανατολή, διείσδυση των δυτικών ιεραποστολικών Εταιρειών τον 19^ο αι. :

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Ιωάννης Ε. Αναστασίου, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, τ. 1-2, Θεσσαλονίκη, 2005.
- Hans-Georg Beck, *Ιστορία τις Ορθόδοξης Εκκλησίας στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία*, μτφρ: Λευτέρης Αναγνώστου, τ. Α΄ - Β΄, Αθήνα, 2004. [Hans-Georg Beck, *Geschichte der Orthodoxen Kirche im Byzantinischen Reich*, Göttingen, 1980].
- *Cambridge History of Christianity*, τ. 1 (*Origins to Constantine*, επιμ. Margaret m. Mitchell/ Frances. Young), Cambridge 2006, τ. 2 (*Constantine to c. 600*, επιμ. Winrich Löhr/ Fred Norris/ Augustine Casiday) 2007, τ. 3 (*Early Medieval Christianity c. 600–c. 1100*, επιμ. Thomas Noble/ Julia Smith) 2008, τ. 4 (*Christianity in Western Europe c. 1100–c. 1500*, επιμ. Miri Rubin/ Walter Simon) 2009, τ. 5 (*Eastern Christianity*, επιμ. Michael Angold) 2006
- N. Iorga, *Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο*, Αθήνα, 1989 (Gutenberg).
- Γεράσιμος Ι. Κονιδάρης, *Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία*, Αθήνα, 1957.
- Βασίλειος Διον. Κουκουσάς, *Εγχειρίδιο Εκκλησιαστικής Ιστορίας*, Θεσσαλονίκη, 2014.
- Michel Lemonnier – Silvio Ceccon, *Storia Della Chiesa (lo sviluppo della vita della Chiesa dalla Pentecoste ai Nostri Giorni*, Vicenza, ⁽³⁾2013 (ISG Edizioni).
- Pierre Maraval, *Le Christianisme de Constantin à la conquête arabe*, Paris, 2006.
- Simon Claude Mimouni – Pierre Maraval, *Le Christianisme des Origines à Constantin*, Paris, 2006.
- Δημήτριος Μόσχος, *Συνοπτική Ιστορία του Χριστιανισμού*, τ. Α΄ - Β΄, Αθήνα, 2014
- Αριστείδης Παπαδάκης – John Meyendorff, *Η χριστιανική Ανατολή και η άνοδος του παπισμού, Η εκκλησία από το 1071 ως το 1453*, Αθήνα, 2003.
- Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (Αρχιεπίσκοπος Αθηνών), *Το πρωτείο του επισκόπου Ρώμης (ιστορική και κριτική μελέτη)*, Αθήνα, ⁽²⁾1964.
- Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (Αρχιεπίσκοπος Αθηνών), *Ιστορία τις Εκκλησίας Αντιοχείας*, εν Αλεξανδρεία 1951.
- Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (Αρχιεπίσκοπος Αθηνών), *Ιστορία τις Εκκλησίας Ιεροσολύμων*, εν Αθήναις ⁽²⁾1970.
- Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (Αρχιεπίσκοπος Αθηνών), *Ιστορία τις Εκκλησίας Αλεξανδρείας*, Αθήνα ⁽²⁾1985.
- Steven Runciman, *Η Μεγάλη Εκκλησία εν αιχμαλωσία*, Αθήνα, 2010 (Γκοβόστη).
- Βασίλειος Στεφανίδης, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, Αθήνα, 1959.
- Βλάσιος Φειδάς, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, Αθήνα, τ. Α΄, ⁽²⁾2004· τ. Β΄, 2004· τ. Γ΄, 2014.

Β) Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία

Εξεταστέα Ύλη:

- Ιω. Στουφή-Πουλημένου, *Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη*, εκδ. Παρρησία, Αθήνα 2010.
- Χ. Μπούρα: *Ιστορία τις Αρχιτεκτονικής* τ.Β΄, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 2001, σς. 26-162, 185-280, 396-441, 462-482.

- Ναυσικάς Πανσελήνου, *Βυζαντινή Ζωγραφική*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2002.

Γ) Κανονικό Δίκαιο (Παράδοση και Θεολογία)

Εξεταστέα Ύλη:

- Βλ. Φειδά, *Ιεροί Κανόνες και Καταστατική Νομοθεσία τις Εκκλησίας τις Ελλάδος*, Αθήνα 2006, σς. 7-124.

- Αρχιμ. Γρηγορίου Παπαθωμά, *Κανονικά Άμορφα*, εκδ. Επέκταση, Κατερίνη 2006.

Δ) Ιστορία Θρησκευμάτων

Εξεταστέα Ύλη:

Το ιστορικό πλαίσιο εμφάνισης τις θρησκείας του Ισλάμ, τις ανάπτυξης και εξέλιξης τις έως τον 7^ο αι. τις Εγίρας. Οι προϊσλαμικές θρησκείες τις αραβικής χερσονήσου. Η περίοδος των ar-rashidun, η δυναστεία των Ουμαγιαδών, η δυναστεία των Αββασιδών. Μωάμεθ. Κοράνιο. Η Παράδοση του Προφήτη (sunna) και ο ισλαμικός Νόμος (sharī'a). Η Θεολογία του Ισλάμ (kalām). Η μυστική παράδοση (sūfi). Οι Πέντε Στύλοι του Ισλάμ (arkān). Σουννίτες και σήιτες. Οι κεντρικοί θρησκευτικοί-πνευματικοί πρωταγωνιστές των αρχών, τις εξέλιξης και τις σύγχρονης ισλαμικής ιστορίας. Συνοπτικά στοιχεία για: τη θρησκεία του Ισλάμ στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, τα προβλήματα και τις προκλήσεις σε θρησκευτικό και κοινωνικό επίπεδο, τη μουσουλμανική μειονότητα τις Θράκης, την αυξανόμενη παρουσία μουσουλμάνων στην Ελλάδα, τη στάση τις Εκκλησίας τις Ελλάδος ως τις τις μουσουλμάνους τις Ελλάδας.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

1. Ζιάκας, Γρ., *Ιστορία των Θρησκευμάτων, (τ.Β΄) Το Ισλάμ.*
2. Γιαννουλάτος Αναστ., *Ισλάμ, Θρησκευτολογική Επισκόπηση.*
3. Μακρής Γερ., *Ισλάμ: Πεπειθήσεις, Πρακτικές και Τάσεις.*
4. Μαριόρας Μιχ., *Οι Προϊσλαμικές Θρησκείες τις Αραβικής Χερσονήσου: Το Αναμενόμενο και το Απροσδόκητο.*
5. Μαριόρας Μιχ., *Στα Μονοπάτια του Ισλάμ: Μουσουλμανικές Προσεγγίσεις.*

Ε) Πατρολογία (Ελληνική, Λατινική και Συριακή)

Εξεταστέα Ύλη:

Στ. Παπαδοπούλου, *Πατρολογία, τόμος Γ΄*, σελ. 62-166. 304-354. 469-549.

Στ) Εκκλησιαστική Γραμματεία και Θεολογία

Εξεταστέα Ύλη:

Κων. Λιάκουρα, *Η περί τις εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος διδασκαλία του Νείλου Καβάσιλα*, Αθήνα 1997 (Εκδόσεις «Συμμετρία») [Όλο το σύγγραμμα].

Ζ) Πατερική Θεολογία

Εξεταστέα Ύλη:

Κων. Λιάκουρα, *Το Μυστήριο τις Αγίας Τριάδος κατά τον Θησαυρόν του Κυρίλλου Αλεξανδρείας*, Αθήνα 2005 (Εκδόσεις «Συμμετρία») [Όλο το σύγγραμμα].

Γνωστικό αντικείμενο ειδίκευσης**ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ****ΠΡΩΤΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο**

Νικολάου Ματσούκα, Δογματική και Συμβολική Θεολογία Γ', Ανακεφαλαίωση και Αγαθοτοπία, Έκθεση του οικουμενικού χαρακτήρα της χριστιανικής διδασκαλίας, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο

Γεωργίου Μαντζαρίδη, Χριστιανική Ηθική, τόμος Ι, Εισαγωγή-Γενικές αρχές -Σύγχρονη Προβληματική, εκδ. Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου, Αγ. Όρος 2015

Επιστημονικά πεδία κατεύθυνσης**ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ****ΠΡΩΤΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ**

Κων Σκουτέρη, Ιστορία Δογμάτων Α', Αθήνα 1998, θεματική ενότητα : Η θεολογία των Αλεξανδρινών Συγγραφέων, σελ. 517-624

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Β. Γιαννόπουλου, Ιστορία και Θεολογία των Οικουμενικών Συνόδων, εκδ. Έννοια, Αθήνα 2011

θεματική ενότητα : Η θεολογία της Δ' Οικουμενικής Συνόδου, σελ. 235-299

ΤΡΙΤΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Νικολάου Ματσούκα, Ο Προτεσταντισμός, Θεσσαλονίκη 2007

θεματική ενότητα : Κεφ. Β': Γενικές αρχές του Προτεσταντισμού, σελ. 27-69

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ (ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ)**ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο**

Β. Σταθοκόωστα, Ορθόδοξη Θεολογία και Οικουμένη, εκδ. Έννοια, Αθήνα 2015

ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ**ΠΡΩΤΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο**

Νικολάου Ματσούκα, Δογματική και Συμβολική Θεολογία Α', Εισαγωγή στη θεολογική γνωσιολογία, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ/ολόκληρο

Νικολάου Ματσούκα, Δογματική και Συμβολική Θεολογία Β', Έκθεση της ορθόδοξης πίστης σε αντιπαράθεση με τη δυτική χριστιανοσύνη, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ /ολόκληρο

Νικολάου Ξεζάκη, Ορθόδοξος Δογματική Β', Η θεολογία του Ομοουσίου, εκδ. Έννοια, Αθήνα 2009

ΗΘΙΚΗ**ΠΡΩΤΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο**

Κωνσταντίνου Κορναράκη, Ο άνθρωπος απέναντι στην εικόνα του. Κείμενα Πατερικής Ανθρωπολογίας και Ηθικής, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2012

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο

Η. Tristram Engelhardt, Μετά Θεόν. Ηθική και Βιοηθική στον αιώνα της εκκοσμίκευσης, μετάφραση Π. Τσαλίκη-Κιοσόγλου, εκδ. Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου, Αγ. Όρος 2018

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ**ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο**

Μάρριου Κουκουνάρα-Λιάγκη, Επιστήμες της Παιδαγωγικής και πρώτη εφηβεία.

Συμβολή στη διδακτική μεθοδολογία της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης ,εκδ. Gutenberg
 ,Αθήνα 2015 Θεματικές ενότητες :
 κεφ. 3 : Θρησκεία και θρησκευτικότητα και πίστη και σχολείο ,σελ. 77-115
 κεφ. 4 : Μάθημα και Ζωή, σελ. 117-238

ΥΛΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΜΗ ΚΑΤΟΧΟΥΣ ΠΤΥΧΙΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

α) Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη

- Αθανάσιος Χαστούπης, *Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη (στην δημοτική)*, Αθήνα, 2017. [Όλο το βιβλίο]

β) Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία

Τις εξεταστούν οι παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Βασικά στάδια τις εξέλιξης του πολιτεύματος τις πρώτης Εκκλησίας (απόστολοι, προφήτες, πέρασμα στο θεσμό του επισκόπου κ.λπ.)
- Μοναρχιανικές έριδες 2^{ου}- 3^{ου} αιώνα
- Άρειος και Α΄ Οικουμενική Σύνοδος
- Β΄ Οικουμενική Σύνοδος
- Το Χριστολογικό πρόβλημα και η Γ΄ Οικουμενική Σύνοδος
- Χριστολογικό πρόβλημα μέχρι και την Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο
- Η οργάνωση τις Εκκλησίας από την Α΄ έως την Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο (μητροπολιτικό σύστημα, Πενταρχία)
- Η πολιτική του Ιουστινιανού και η Ε΄ Οικουμενική Σύνοδος
- Μονοθελητισμός-Μονοενεργητισμός και ΣΤ΄ Οικουμενική Σύνοδος
- Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος
- Οι δύο φάσεις τις Εικονομαχίας μέχρι το 843
- Γεγονότα της πατριαρχείας Φωτίου
- Τα κατά το Μέγα Σχίσμα (Ανατολής και Δύσεως) του 1054. Περιστατικά, αίτια, αφορμές, σημασία.
- Γένεση και λειτουργία του θεσμού τις Ενδημούσας Συνόδου
- Τα αίτια (γένεση του φαινομένου), τα βασικά γεγονότα και τα αποτελέσματα των σταυροφοριών.

- Η ησυχαστική έριδα – αντικείμενο, πρωταγωνιστές, βασικά γεγονότα και σύνοδοι
- Σχέσεις με τη Δύση από το 1054 έως τις 1453 (βασικά Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας – σύγκληση, συζητήσεις, πρωταγωνιστές, αντιδράσεις)
- Έριδα περί περιβολής (αίτια, αντικείμενο, πρωταγωνιστές, επίλυση, συνέπειες)
- Η ανάπτυξη της σχολαστικής μεθόδου (θεματική, τεχνική, θεσμοί, πρόσωπα).

Για μελέτη προσφέρονται όλα τα εγχειρίδια Εκκλησιαστικής Ιστορίας στην ελληνική, π.χ.

- Βλ. Ιω. Φειδά, *Εκκλησιαστική Ιστορία τ. Α΄-Β΄*, Αθήναι 2002
- Β. Στεφανίδου, *Εκκλησιαστική Ιστορία, απ' αρχής μέχρι σήμερα*, εκδ. Παπαδημητρίου, Αθήναι 1998.
- Ιω. Αναστασίου, *Εκκλησιαστική Ιστορία τ. 1-2*, εκδ. Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2005
- Δ. Μόσχου, *Συνοπτική ιστορία της Χριστιανικής Εκκλησίας*, τ. Α΄-Β΄, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2013 & 2014
- Ή και ξενόγλωσσα.

Ο/Η εξεταζόμενος/η ΔΕΝ θα αποστηθίζει, αλλά αναμένεται να είναι σε θέση να:

- συμπυκνώνει βασικά γεγονότα η/και θεολογικές απόψεις ξεχωρίζοντας το κύριο από το επουσιώδες
- να διατυπώνει ολοκληρωμένες κρίσεις για γεγονότα και θεολογικές αντιλήψεις
- να τεκμηριώνει τις απόψεις του με μια σχετική βιβλιογραφική γνώση
- να μπορεί κατά περίπτωση να αξιολογήσει κάποιες πηγές

γ) Δογματική

ΠΡΩΤΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο

Νικολάου Ματσούκα, *Οικουμενική Θεολογία*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ /ολόκληρο

Γεωργίου Μαντζαρίδη, *Χριστιανική Ηθική, τόμος II, Άνθρωπος και συνάνθρωπος - υπαρξιακές και βιοηθικές θέσεις και προοπτικές*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016

Δ) Πατρολογία

Στ. Παπαδοπούλου, *Πατρολογία*, τόμος Β΄, σελ. 263-628.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

π. Γρηγόριος Παπαθωμάς
Καθηγητής